

Масжидда иккита муаззин бўлиши | Ҳадис дарслари (307-дарс)

19:00 / 13 ноябрь 22

عْلَمْ بِرْنَانْ بِرْمُصْلُلْ لَوْسَرْلَنْ أَكْلَاقْ
لَعْلُلْ مَلْسَوْهْ يَلْعُلْلَلْ
لَلْمَدْؤْمَنْ شَمْلَلْلَلْ
بَأْلَلْمَوْتْكَمْمَأْنْ بَأْلَلْ
لَلْمَسْمُورْ مَأْلَلْلَلْ

Ибн Умар розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг иккита муazzинлари бор эди: Билол ва аъмо (кўзи ожиз) Ибн Умму Мактум».

Муслим ривоят қилган.

Шарҳ: Ибн Умму Мактум кўзи ожиз саҳобий бўлганлар. Асл исмлари Абдуллоҳ ибн Қайс. Оналарининг исми Отика ал-Маҳзумия.

وَهُلْلَالِيْلَصِّيْبِنَلِرَنَعُونَغَ وَ
كَلَلَبَّنِإِلَاقَمَلَسَوْهَيَلَعَ
أَوْلُكَفِلَيَلَبُونَدَوْيَ
مُأْنُبَايِدَانُيِتَحَ اُوبَرْشَاوَ
دَازَوْسَمْخَلُهَأَورِمُوتْكَمَ
كَلُجَرَنَكَوَلَاقُهَيَرَأْخُبَلَ
لَاقُيِتَحِيَدَانُيِالَيَمْعَأَ
تَحَبْصَأَتَحَبْصَأَهَلَ

Яна ўша кишидан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Билол аzonни тунда айтади, Ибн Умму Мактум аzon айтгунича еб-ичаверинглар», дедилар».

Бешовлари ривоят қилғанлар.

Бухорий:

«У күзи ожиз киши бўлиб, қачон унга субҳ бўлди, субҳ бўлди, дейилсагина аzon айтар эди», деган жумлани зиёда қилган.

Шарҳ: Бу Рамазон учун одамларни сахарликка уйғотиши ва уларга сахарлик вақтини билдириш мақсадида икки марта аз он чақириш йўлга қўйилгани ҳақида айтилган гап. Ҳазрати Билол кечаси одамларни уйғотиши учун аз он айттар эдилар. Ўша аз ондан кейин сахарликни давом эттириш мумкин эди.

Абдуллоҳ ибн Умму Мактум розияллоҳу анҳу эса тонг отганда Бомдод намози учун аз он айттар эдилар. Албатта, бу вақтда сахарлик қилиб бўлмайди.

Ушбу ҳадисдан олинадиган фойдалар:

1. Одамларни уйғотиши ва шунга ўхшаш мақсадда тонгдан олдин ҳам аз он айтиши жоизлиги.
2. Бомдод азонидан кейин сахарликни тўхтатиш кераклиги.
3. Вақтни айтиб турадиган одам бўлса, кўзи ожиз киши ҳам аз он айтиши мумкинлиги.

Ушбу ҳадисларни далил қилиб, кўпчилик имомлар «Бир масжидда иккита муazzин бўлиши керак», деганлар. Ҳанафийлар эса «Эҳтиёжга қараб, битта ҳам, кўп ҳам бўлаверади», деганлар.

«Ҳадис ва ҳаёт» китобининг 4-жузи асосида тайёрланди.